

מועד אב תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

כ"ח תמוז תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
- שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. דין טעם כעיקר

- א. נחלקו הראשונים האם טעם כעיקר דאורייתא או דרבנן (מין בשאינו מינו) כיצד מבארים כל אחד מהראשונים הנ"ל את דברי הגמ' בעבודה זרה "טעמו ולא ממשו - אין לוקים עליו. טעמו וממשו - לוקים עליו".
- ב. באילו מקרים לכולי עלמא טעם כעיקר דאורייתא?
- ג. מהו ההבדל ההלכתי בין טעם, זיעה, וריחא?-הוכח

2. דין בריה

- א. מהו המקור לדין בריה? ומהו הטעם שהחמירו בה רבנן שאינה בטילה? והאם באיסור דרבנן שייך דין בריה? הוכח.
- ב. האם "שרץ כעדשה" יש דין בריה? – פרט מח' האחרונים בזה.
- ג. תולעים המכונים מילווין הנמצאים בקמחים- האם יש להם דין בריה – באר את מחלוקת האחרונים בזה.

עמ' 1 מתוך 3

3. תערובת יבש ביבש

- א. בדין תערובת יבש ביבש מין במינו נחלקו הראשונים, האם בטל ברוב או בששים? כיצד כל אחד מן הראשונים מוכיח דבריו מהגמרא? וכיצד פוסק השו"ע בזה?
- ב. בדין תערובת יבש ביבש מין בשאינו מינו נחלקו הראשונים, מדוע יש צורך בביטול בששים. כתוב את טעמו של כל אחד מהם והנפק"מ ביניהם.
- ג. כיצד פוסק הרמ"א במחלוקת הנ"ל? הוכח. ומהי דעת הש"ך בזה?

4. ספק בגוף ספק בתערובת

- א. מהו המקור בגמ' ובראשונים לספק בגוף ספק בתערובת וכיצד פוסקים להלכה בזה?
- ב. מדוע ספק בגוף ספק בתערובת לא אמרין ספק ספיקא? כתוב את מחלוקת הב"י והרמ"א בזה.
- ג. האם באיסור דרבנן אמרין ספק בגוף ספק בתערובת? כתוב את מחלוקת האחרונים בזה וטעמו של כל אחד מהם.

5. תחיבת כף חולבת לקדירה של בשר

- א. התוחב כף חולבת בקדירה של בשר שתי פעמים ולא נודע בנתיים. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בזה? ומהו טעמו של כל אחד מהם?
- ב. פסק השו"ע באיסור שנפל להיתר והתבטל ונתווסף בו אח"כ מהאיסור הראשון אפי' נודע בינתיים חוזר וניער – לכאורה השו"ע סותר את עצמו בפסקיו. כיצד מיישבים סתירה זו הש"ך והט"ז?
- ג. האם ישתנה הדין באם נתחבה הכף ג' פעמים לקדירה ולא נודע בינתיים?

6. דין חלב הקיבה

- א. בדין חלב הקיבה נחלקו הראשונים – כתוב את ג' השיטות בראשונים בזה וראייתו של כל אחד מהם מהמשנה והגמרא, וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א במח' הנ"ל?
- ב. הרמ"א פוסק שאם העמיד בחלב צלול שבלע טעם בשר מעור הקיבה, אם היה ששים הכל מותר וקשה הרי יש כאן דין מעמיד באיסור בשר וחלב, כיצד מיישב הש"ך קושיא זו? (ב' תירוצים)

7. דין מליחה מצד אחד

- א. האם מספיקה מליחה מצד אחד או שצריך משני צדדים? כתוב דעות הראשונים, מקורותיהם, כיצד נפסק בשו"ע וברמ"א! לכתחילה ובדיעבד?
- ב. מה הדין במקרה שלא בישל עדיין את הבשר שנמלח מצד אחד, האם יכול למלוח שנית את הבשר? מה הדין אם עבר מעת לעת? ומה הדין אם לא עברו י"ב שעות? הסבר מדוע.
- ג. במקרה הנ"ל מה הדין כשלא עברו י"ב שעות, אבל כברהדיח את החתיכה לאחר המליחה?

עמ' 2 מתוך 3

8. נורא משאב שאיב

- א. מה דינו של סכין שחתך בה צלי שלא נמלח ולא נצלה כל צורכו? ומה דינו של שיפוד שצלה בו בשר בלא מליחה? כתוב ג' שיטות ראשונים בזה וטעמים.
- ב. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בזה?
- ג. אם לא נצלה הבשר כל צורכו והוסר מהאש, מה דין השיפוד, הסכין והבשר?

חלק ב' – יישום

**יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה**

9. דבר חריף

עקרת הבית חתכה בצל דק דק בסכין בשרית בת יומא ובאי שימת לב טיגנה את הבצל במחבת חלבית שאינה בת יומא והכינה עם הבצל הנ"ל פשטידה בתנור, ובאה לשאול שאלת רב – מה דינה של הפשטידה (חלבית, בשרית או אסורה?) ומה דין המחבת והתנור?
נתח את התשובה על פי שיטות הראשונים והשו"ע והרמ"א בדין דבר חריף וכיצד תפסוק להלכה בשאלה זו?

10. כזית נבלה שנפלה לקדירה

כזית נבלה שנפלה לקדירה שהיו בה מרק וחתוכות היתר. חתיכות ההיתר היו משוקעות חציין בתוך הרוטב, באופן שבין המרק וחלק החתיכות המושקעות ברוטב – לא היה ששים כנגד הנבילה ורק בצירוף החלק של החתיכות שחוץ לרוטב היה בין הכל ששים. מה דין המרק והחתיכות ההיתר?
נתח את השאלה ע"פ מחלוקת הראשונים בדין חתיכה שחציה ברוטב וכיצד נפסק להלכה בזה בשו"ע וברמ"א (סי' צ"ב וסי' ק"ה).

11. בלנדר (מערבל מזון) בשרי שריסקו בו גבינה.

עקרת בית לקחה בלנדר המשמש לטחינת בשר שלא נשטף כראוי, והשתמשה בו לאחר מכן מעת לעת לעירבול של גבינה עם מיץ תפוזים קר. ונשאלה השאלה:
א. מה דינו של מאכל הגבינה?
ב. האם הבלנדר נאסר בשימוש נוסף ללא הכשרה?
ג. האם ניתן לערות עליו רותחים כדי לנקותו? פרט!

12. מרק שנשפך על דופן קומקום.

עקרת הבית הכינה מרק בשרי על הגז במטבח וכאשר פתחה את סיר המרק הרוחת ניתז מן המרק על דופן הקומקום המלא במים ורותחים, ולא היה ששים במים כנגד המרק הבשרי. האם ניתן לשתות את המים שבקומקום עם חלב? בסס את תשובתך בהסתמך על מח' האחרונים והבא ראיות לדברך.

עמ' 3 מתוך 3

